

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

Изх. № 02-00-2/23.07 2020 г.

ДО

Д-Р ДАНИЕЛА ДАРИТКОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № K3-053-10-28/29.06.2020 г.

На Наш вх. № 02-00-2/29.06.2020 г.

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравето, № 054-01-57, внесен от Полина Цветославова Цанкова-Христова и група народни представители на 25.06.2020 г.

УВАЖАЕМА Д-Р ДАРИТКОВА,

Във връзка с Ваше писмо относно предстоящо разглеждане на законопроект за изменение и допълнение на Закона за здравето, № 054-01-57, внесен от Полина Цветославова Цанкова-Христова и група народни представители на 25.06.2020 г., Министерството на здравеопазването изразява следното становище:

Опазването на здравето на гражданите съгласно разпоредбата на чл. 2 от Закона за здравето е национален приоритет и се гарантира от държавата чрез прилагане на конкретно изброени принципи, като в т. 5 е посочен принципът на особена здравна закрила на децата. В тази връзка Министерството на здравеопазването подкрепя всяка инициатива, насочена към запазване живота и здравето на децата.

По отношение на енергийните напитки следва да се има предвид следната информация – това са безалкохолни напитки с високо съдържание на кофеин и със стимулиращ ефект, които съдържат комбинация от съставки – кофеин, таурин, витамини и други субстанции с хранителен или физиологичен ефект – глюкокоранолактон, инозитол, карнитин, креатин, растителни екстракти (гуарана, мате, акация, женшен, гинко билоба) и др.

Обръщаме внимание обаче, че към настоящия момент няма общоприето определение на международно ниво за цитираните напитки. Също така няма и отделен нормативен акт, както в европейското, така и в националното законодателство, който да регламентира изисквания за този род напитки.

Според становище на Европейския орган по безопасност на храните при еднократен дневен прием на енергийни напитки се счита, че не съществува риск за здравето. При консумация на две и повече напитки дневно, поради повишен прием чрез тях на кофеин, в съчетание с други съставки със стимулиращ ефект, е възможно неблагоприятно въздействие върху организма: повишена нервност, тревожност, треперене, безсъние, главоболие, сърцебиене, дихателни нарушения, ерозивни промени на лигавицата на стомашно-чревния тракт, дехидратация, вследствие на загуба на вода и соли от организма. Децата са по-рискова група, поради появата на неблагоприятните ефекти на кофеина при много по-ниски дози, в сравнение с възрастните. Комбинираният прием на енергийни напитки с алкохол и/или наркотични вещества крие значителен здравен риск, особено при млади хора, тъй като стимулиращият ефект на енергийните напитки маскира токсичното действие на алкохола и наркотичните вещества.

През 2011 г. беше публикуван Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за определяне изискванията за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на Регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията. В Приложение III на регламента – „Храни, за които етикетиранието трябва да съдържа допълнителни данни“, е обособена група „Напитки с високо съдържание на кофеин или храни с добавен кофеин“, към които се отнасят „Напитки, с изключение на тези на основата на кафе, чай или екстракти от кафе или чай, когато наименованието на храната включва термина „кафе“ или „чай“, които са предназначени за консумация без

модификация и съдържат кофеин, независимо от източника му, в количество по-голямо от 150 mg/l, или са в концентриран или изсушен вид и след възстановяване съдържат кофеин, независимо от източника му, в количество по-голямо от 150 mg/l⁴. За тези категории напитки са посочени определени изисквания за етикетиране, а именно: „Високо съдържание на кофеин. Не се препоръчва за деца, бременни жени или кърмачки.“ в същото зрително поле, в което се съдържа наименованието на напитката, следвано от посочено в скоби съдържание на кофеин, изразено в mg в 100 ml.

През 2011 г. с Решение № 924 на Министерския съвет беше одобрен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето с предложение за въвеждане на законодателни мерки за ограничаване употребата на енергийни напитки от деца и на забрана за реклама на енергийни напитки, която е насочена към деца. Проектът беше нотифициран до Европейската комисия, по реда на Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 година установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество (отм.). Две държави-членки изразиха отрицателно становище по предложенията с мотива за създаване на пречки пред свободното движение на стоки в рамките на единния пазар на Европейския съюз.

Следва да се има предвид, че в националното законодателство (Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците, обн., ДВ, бр. 63 от 2009 г.) са определени храните и напитките, които могат да се предлагат в училищните столове, бюфети и автомати за закуски и напитки в България. Сред посочените напитки не са включени енергийни напитки с оглед по-горе изложените съображения за неблагоприятното им въздействие върху детския организъм. В тази връзка считаме, че в рамките на компетентностите си по Закона за здравето, Министерството на здравеопазването поддържа последователна и устойчива политика и е ангажирано с опазване на здравето на децата, свързано с осигуряване на здравословно хранене.

Обръщаме също така внимание, че първостепенната отговорност за отглеждане и възпитание на децата е на техните родители, с подкрепата на детските и учебни заведения, в които децата се обучават. Необходимо е предоставянето на подходяща информация на децата относно ползата от консумацията на определени храни и напитки, както и за това, кои други храни и напитки не са подходящи за тях, при което родителите могат да бъдат подпомогнати от медицинските специалисти в училищата или от специалистите в регионалните здравни инспекции, които извършват здравния контрол за прилагане изискванията за осигуряване на здравословно хранене на учениците.

В заключение, следва да се има предвид, че е необходимо провеждане на нотификация на законопроекта пред Европейската комисия, доколкото направените предложения попадат в обхвата на Директива (ЕС) № 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество, въведена в националното законодателство с Постановление № 165 на Министерския съвет от 2004 г.

С уважение,

КИРИЛ АНАНИЕВ

Министър на здравеопазването

